

De lijfelijkheid van de geest. Fenomenologie van verlies, rouw en herstel

Tweedaagse conferentie op 21 en 22 oktober 2021, Campus
Tilburg University.

Psychiatrie, fenomenologie en theologie in gesprek over psychische
aandoeningen en ontregelende ervaringen

Een psychische aandoening heeft invloed op zelfbeeld en zelfvertrouwen. 'Herstel' betreft dan ook niet alleen de vermindering van ziekteverschijnselen, maar ook de integratie van de kwetsuren van het zelfbeeld en het zelfvertrouwen. Het gaat om zowel een acceptatie van wat is als om een verbinding met wat kan.

Belangrijke elementen van herstelprocessen zijn verbondenheid met anderen, hoop, identiteit, betekenisgeving en grip op het eigen leven. Dat geldt voor herstel bij psychische aandoeningen en in wezen voor elke ontregelende ervaring.

In de praktijk van de psychiatrie, maar ook bijvoorbeeld bij Justitie en Defensie, zijn herstelprocessen een centraal thema in de begeleiding en hulpverlening, en meer specifiek ook in geestelijke verzorging.

De conferentie wil een bijdrage leveren aan het verder ontwikkelen van het hersteldenken. Het gaat om meer dan een cognitief proces van zelfregulatie. Vanuit de fenomenologie wordt duidelijk dat het bij psychopathologische ervaringen gaat om verlies: mensen voelen zich niet langer 'thuis' in de wereld. De kern van de kwetsuren is eenzaamheid.

In de reflecties wordt onderzocht wat het gesprek tussen psychiatrie, fenomenologie en theologie kan bijdragen aan het wetenschappelijk doordenken van herstel vanuit het perspectief van lichamelijkheid. De veronderstelling is dat de integratie van dit lichamelijke perspectief het begrip van verlies, rouw en herstel verdiept, en daarmee ook de begeleiding van mensen die te kampen hebben met deze menselijke fenomenen. Deze verdieping betekent ook de incorporatie van zin- of betekenisverlening in de behandeling en begeleiding van mensen met een psychische aandoening.

Voor de reflectie en met het oog op de verkenningen van de praktijk zijn sprekers uit verschillende disciplines uitgenodigd (psychiatrie, filosofie en theologie) en wordt aandacht besteed aan een werkveld overstijgende benadering van hulpverlening en geestelijke verzorging.

De tweedaags conferentie wordt afgesloten met een publiekslezing door prof. dr. **Dirk de Wachter**.

Programma

21 oktober 2021: **Wetenschappelijke reflecties**

Ochtendprogramma thema *Wetenschappelijke verkenning van rouw en herstel*

- *Lichamelijkheid*, prof. dr. **Jenny Satman**, hoogleraar Medical Humanities, Tilburg University, TSHD
- *Fenomenologie*, dr. **Zeno van Duppen**, psychiater en filosoof, Katholieke Universiteit Leuven

- *Rouw*, dr. **Pieter de Witte**, gevangenisalmoezenier en coördinator Centrum voor Religie, Ethiek en Detentie, Katholieke Universiteit Leuven

Middagprogramma thema *Welke vragen komen voort uit de praktijk, die te maken hebben met rouw en herstel?*

- *Ervaringsverhalen*, dr. **Wouter Kusters**, filosoof, taalkundige en publicist
- *Rouw en herstel*, prof. dr. **Paul Moyaert**, hoogleraar Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, Katholieke Universiteit Leuven
- *Existentiële dimensie*, prof. dr. **Arjan Braam**, bijzonder hoogleraar Psychiatrie en levensbeschouwing, Universiteit voor Humanistiek
- **Key-note** dr. **Sjaak Körver**, Tilburg University, TST en UCGV

22 oktober 2021: De vertaling naar het werkveld

Ochtendprogramma thema: *Wat zijn implicaties voor de praktijk, met name voor de geestelijke verzorging?*

- *Trauma, morele stress, verwonding en herstel*, dr. **Carmen Schuhmann**, universitair docent Praktische humanistiek, Universiteit voor Humanistiek
- *Lichamelijkheid, fenomenologie en geestelijke verzorging*, **Bernice Brijan MA**, Tilburg University, TST
- *Hoop, herstel en geestelijke verzorging*, dr. **Erik Olsman**, universitair hoofddocent Geestelijke verzorging, PThU

Middagprogramma

- Panelgesprek
- **Publiekslezing**: prof. dr. **Dirk de Wachter**

Praktische informatie

Wanneer: 21 en 22 oktober 2021, beide dagen van 9.30-16.30 uur.

Locatie: Campus Tilburg University.

Kosten: €245.

Accreditatie is aangevraagd.

Aanmelden via deze link: www.tiu.nu/hersteldenken.

Voor nadere **informatie** kunt u mailen naar a.a.m.smeets@uvt.nl.

School of Catholic Theology